

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE

**IZVJEŠĆE O SUDJELOVANJU PRIPADNIKA
ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE U
MIROVNOJ OPERACIJI U AFGANISTANU (ISAF)
OD 1. RUJNA 2010. DO 31. OŽUJKA 2012.**

Zagreb, srpanj 2012.

SADRŽAJ

1.	SAŽETAK	3
2.	SIGURNOSNA SITUACIJA	4
3.	STRUKTURA HRVATSKOG KONTINGENTA.....	4
3.1.	Zapovjednik nacionalnog kontingenta s osobnom skupinom (NCC).....	5
3.2.	Nacionalni tim za obavještajnu potporu (NIC/NIST).....	6
3.3.	Nacionalni tim za logističku potporu (NSE).....	6
3.4.	Namjenski organizirane snage Vojne policije (TF MP).....	7
3.5.	Namjenski organizirane snage pješništva za zaštitu snaga (TF INF).....	7
3.6.	Operativni mentorski tim za vezu (OMLT).....	8
3.7.	Policijski operativni timovi za mentoriranje i vezu (POMLT).....	9
3.8.	Mentorski tim u školi Vojne policije ANA-e (MP School).....	9
3.9.	Zračni mentorski tim (AMT Mi-17).....	10
3.10.	Mentorski tim za topništvo (CFC ARTY Team).....	11
3.11.	Mentorski tim u školi logistike ANA-e (CSS School).....	11
3.12.	Instruktori u obučnom središtu ANA KMTC.....	11
3.13.	Instruktori u ANA Inženjerijskoj školi.....	12
3.14.	Stožerno osoblje.....	12
4.	OPREMANJE, LOGISTIČKO OSIGURANJE, KOMUNIKACIJSKO - INFORMACIJSKI SUSTAVI.....	12
5.	ZDRAVSTVENO STANJE PRIPADNIKA HRVCON-A.....	14
6.	IZVANREDNI DOGAĐAJI.....	14
7.	POSJETI PRIPADNICIMA HRVCON-A.....	15
8.	OCJENA USPJEŠNOSTI DJELOVANJA.....	16
9.	FINANCIRANJE.....	17
10.	ZAKLJUČAK.....	17

1. SAŽETAK

Na temelju Odluke Hrvatskog sabora o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu Oružane snage) u mirovnoj operaciji u Afganistanu (ISAF¹) u području mirovne operacije u izvještajnom razdoblju bio je raspoređen šesnaesti (od 12. rujna 2010. do 10. ožujka 2011.), sedamnaesti (od 11. ožujka do 9. rujna 2011.) i osamnaesti (od 1. rujna 2011.) hrvatski kontingent (u daljnjem tekstu HRVCON).

Izvještajno razdoblje obuhvatilo je razdoblje od 1. rujna 2010. do 31. ožujka 2012. Tijekom rujna 2010. godine u operaciji ISAF je izvršena rotacija. Tada je sa sudjelovanjem završio 15. HRVCON (295 pripadnika) te je angažiran 16. HRVCON (319 pripadnika) koji je djelovao do ožujka 2011. godine, kada je izvršena rotacija te je angažiran 17. HRVCON (329 pripadnika) koji je djelovao do rujna 2011. U rujnu 2011. godine s angažmanom je započeo 18. HRVCON (340 pripadnika). U tom razdoblju ukupno 988 pripadnika Oružanih snaga bilo je angažirano u području operacije, od čega 31 žena.

Odlukom Hrvatskog sabora od 30. travnja 2010. u NATO vođenu operaciju ISAF u 2010. i 2011. godini omogućeno je upućivanje do 320 pripadnika Oružanih snaga, uz mogućnost rotacije. Nadalje, Odlukom Hrvatskog sabora od 10. prosinca 2010. u NATO vođenu operaciju ISAF u 2011. i 2012. godini omogućeno je upućivanje do 350 pripadnika Oružanih snaga. Rotacija svake komponente HRVCON-a traje po šest mjeseci (po potrebi se rotacija može produljiti na sedam mjeseci ako to zahtijevaju tehnički uvjeti rotacije), osim CS OMLT² kojima sukladno rotaciji američkih oružanih snaga s kojima surađujemo rotacija traje devet mjeseci. Na vrijeme od jedne godine upućuje i čelnik Tripartitnog obavještajnog odbora u Zapovjedništvu ISAF-a (ustrojbeni čin brigadira).

Sastavnice HRVCON-a bile su uključene u misiju ISAF na različite načine, od djelovanja nacionalnih elemenata potpore, preko rada pojedinaca u zapovjedništvima i stožerima različitih razina do namjenskog djelovanja cjelovitih postrojbi.

Povećanje broja pripadnika Oružanih snaga u mirovnoj operaciji ISAF u Afganistanu izravan je doprinos daljnjoj implementaciji hrvatskog udjela u izgradnji i stabilnosti Afganistana. Značajan dio povećanog angažmana u operaciji ISAF odnosio se na doprinos novoj savezničkoj strategiji usmjerenoj na stvaranje samoodrživog i učinkovitog sigurnosnog sustava kroz obuku i savjetovanje Afganistanskih snaga nacionalne sigurnosti (ANSF³), a drugi dio odnosio se na poboljšanje unutarnje strukture naših postojećih snaga u okviru operacije ISAF.

¹ ISAF – International Security Assistance Force

² CS OMLT – Combat Support Operational Mentor Liaison Team

³ ANSF – Afghan National Security Forces

Prepoznajući važnost izgradnje afganistanskog sigurnosnog sektora kao jednog od potpornih stupova uspješne Tranzicije u Afganistanu, Hrvatska je bila intenzivno angažirana u pružanju potpore i obuke Afganistanskim snagama nacionalne sigurnosti. Hrvatski angažman u području izobrazbe i obuke afganistanskih snaga sigurnosti intenzivan je već nekoliko godina, a od 2010. godine pojačan je slanjem mentorskih timova, uključivanjem naših vojnika u novoosnovane škole Afganistanske nacionalne vojske (ANA⁴) te preuzimanjem vodeće uloge u jednoj od njih – Školi Vojne policije.

Pripadnicima Oružanih snaga u mirovnoj operaciji u Afganistanu (ISAF) u prosincu 2011. godine omogućeno je glasovanje na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor na tri biračka mjesta u Afganistanu.

Pripadnicima Oružanih snaga u mirovnoj operaciji u Afganistanu (ISAF) u siječnju 2012. godine omogućeno je sudjelovanje na državnom referendumu o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji na tri glasačka mjesta u Afganistanu.

2. SIGURNOSNA SITUACIJA

Tijekom izvještajnog razdoblja na pripadnike HRVCON-a nije bilo izravnih napada.

Pripadnici Oružanih snaga su tijekom boravka u operaciji pokazali iznimnu profesionalnost te su strogo poštivali sve procedure i postupke u vezi primjene mjera sigurnosti i zaštite.

U svim situacijama sigurnosnih ugroza, neovisno o njihovom intenzitetu i frekventnosti odnosno o tome da li se radilo o sigurnosnim ugrozama pripadnici hrvatskog HRVCON-a strogo su poštovali procedure, kontinuirano održavajući visoku razinu sigurnosti i zaštićenosti.

3. STRUKTURA HRVATSKOG KONTINGENTA

Pripadnici Oružanih snaga u sastavu 16., 17. i 18. hrvatskog kontingent (HRVCON-a) djelovali su na području dva regionalna zapovjedništva: RZ Kabul i RZ Sjever. Pripadnici Oružanih snaga bili su raspoređeni na tri stalne lokacije: Kabul (RZ Kabul), Mazar-e-Sharif (RZ Sjever) i Pol-e Khomri (RZ Sjever). U Mazar-e-Sharifu pripadnici su smješteni u dva kampa: Marmal (njemački kamp) i Mike Spann (američki kamp, približno 40 km od Kampa Marmal, Mazar-e-Sharif). Zbog potreba izvršenja zadaća (npr. OMLT) – mentoriranja pripadnika ANA-e, na terenu u provedbi operacija, pojedine sastavnice su privremeno smještane u drugim kampovima (Forward Operating Base – FOB) ovisno o području provedbe pojedinih operacija. Najveći broj pripadnika HRVCON-a nalazio se u Regionalnom zapovjedništvu Sjever.

⁴ ANA – Afghan National Army

Sastavnice HRVCON-a su: zapovjednik nacionalnog kontingenta s osobnom skupinom (NCC⁵), nacionalni tim za obavještajnu potporu (NIC/NIST⁶) i nacionalni tim za logističku potporu (NSE⁷). Navedene sastavnice su nacionalne i nalaze se u nacionalnom sustavu zapovijedanja i nadzora.

Ostale sastavnice: namjenski organizirane snage Vojne policije (TF MP⁸), namjenski organizirane snage pješništva za zaštitu snaga (TF INF⁹), operativni mentorski timovi za vezu (OMLT – pješački, garnizonski i borbene potpore, korpusni) i stožerno osoblje nalaze se u sustavu zapovijedanja i nadzora ISAF-a.

Sastav 16. HRVCON-a značajnije je proširen upućivanjem novih sastavnica kao što su dva POMLT tima (POMLT Province¹⁰ i POMLT District¹¹), mentori za logističku školu ANA-e (CSS¹² Branch School), mentorski tim za helikoptere Mi-17 ANA-e (AAT¹³) i mentorski tim za Školu Vojne policije ANA-e (MP School¹⁴).

Sastav 17. HRVCON-a proširen je upućivanjem još jedne nove sastavnice, mentorskog tima za topništvo (CFC Arty Team¹⁵).

Sastav 18. HRVCON-a proširen je upućivanjem mentora u sastav operativnog mentorskog tima za vezu na razini brigade (OMLT – brigadni) te instruktore/predavače u obučno središte ANA-e (KMTC¹⁶).

3.1. Zapovjednik nacionalnog kontingenta s osobnom skupinom (NCC)

Za svaki HRVCON dokumentom o prijenosu ovlasti prenose se ovlasti operativnog nadzora nad pripadnicima Oružanih snaga nadležnom zapovjedniku u NATO odnosno ISAF sustavu zapovijedanja i nadzora.

Zapovjednik HRVCON-a je nadležan za provedbu nacionalnog sustava zapovijedanja i nadzora u kontingentu. Nad sastavnicama HRVCON-a koje se nalaze u sustavu zapovijedanja i nadzora ISAF-a zapovjednik HRVCON-a ima administrativni nadzor.

Osobna skupina zapovjednika nacionalnog kontingenta broji šest pripadnika (uz zapovjednika su i časnik za operativne poslove, časnik i dočasnik za KIS, prvi dočasnik te vojni kapelan), koji koordiniraju i nadziru rad pripadnika Oružanih snaga u mirovnoj operaciji ISAF, usredotočujući se na organizaciju života i rada pripadnika HRVCON-a u

⁵ NCC – National Contingent Commander

⁶ NIC/NIST – National Intelligence Cell / National Intelligence Support Team

⁷ NSE – National Support Element

⁸ TF MP – Task Force Military Police

⁹ TF INF – Task Force Infantry

¹⁰ POMLT Province – Police Operational Mentor Liaison Team Province (Pokrajinski policijski mentorski tim za vezu)

¹¹ POMLT District – Police Operational Mentor Liaison Team District (Policijski mentorski tim za vezu za okrug)

¹² CSS – Combat Service Support (Služba potpore)

¹³ AAT – Air Mentor Team (Zračni mentorski tim)

¹⁴ MP School – Military Police School (Škola vojne policije)

¹⁵ CFC Arty Team – Combined Forces Command Artillery Team

¹⁶ KMTC – Kabul Military Training Center (Obučno vojno središte)

skladu s propisanim standardima te izvješćivanje prema nadležnima u Republici Hrvatskoj. U izvještajnom razdoblju nastavljeno je nadograđivanje nacionalnog sustava zapovijedanja i vođenja kontingenta u ISAF-u, kao i izvješćivanje iz područja mirovne operacije.

U sklopu osobne skupine po prvi put bila je uvrštena i pozicija zamjenika zapovjednika (od rujna do prosinca 2011. godine) radi lakšeg praćenja i koordinacije aktivnosti prvenstveno na području RZ Sjever gdje se nalazila i većina operativnih snaga. Nakon primopredaje dužnosti kada je zamjenik zapovjednika 18. HRVCON-a preuzeo dužnost zapovjednika 17./18. HRVCON-a, pozicija zamjenika zapovjednika je ukinuta.

3.2. Nacionalni tim za obavještajnu potporu (NIC/NIST)

Nacionalni tim za obavještajnu potporu djeluje u dva regionalna zapovjedništva (Kabul i Sjever), pružajući obavještajnu i sigurnosnu potporu HRVCON-u te ostvarujući suradnju s drugim nacionalnim obavještajnim skupinama i stožerom ISAF-a. Njihovo djelovanje značajno pridonosi uspješnosti i sigurnosti djelovanja i rada hrvatskog kontingenta i pojedinih njegovih sastavnica. Ovo se posebno odnosi na obavještajne podatke koji su potrebni pripadnicima sastavnica HRVCON-a radi kvalitetnije pripreme za izvršavanje zadaća izvan kampova razmještaja.

Potrebno je istaknuti visoku razinu koordinacije između stožernog osoblja raspoređenog na dužnosti u RZ Sjever, sastavnica HRVCON-a u RZ Sjever i NIST-a čime je omogućena pravovremena obavještajna priprema za zadaće (geotopografski materijal i aerofoto snimke), brži prijenos informacija o stanju na terenu te brže reagiranje i prilagođivanje izmjenama situacije na terenu, pravovremeno dostavljanje relevantnih informacija zapovjedniku HRVCON-a o predstojećim zadaćama ISAF-a u kojima će biti uključeni pripadnici kontingenta.

3.3. Nacionalni tim za logističku potporu (NSE)

Nacionalni tim za logističku potporu (NSE) raspoređen je u dva regionalna zapovjedništva: RZ Kabul i RZ Sjever. NSE u skladu sa standardima i propisima pruža logističku potporu cjelokupnom HRVCON-u te posreduje kada je potrebno koristiti usluge drugih država prema potpisanim memorandumima o suglasnosti i tehničkim dogovorima sa Saveznom Republikom Njemačkom, Kraljevinom Švedskom, Kraljevinom Norveškom, Sjedinjenim Američkim Državama, Mađarskom i Francuskom Republikom.

Potpora NSE-a obuhvaćala je održavanje motornih vozila i ostalih materijalno-tehničkih sredstava u vlastitim tehničkim radionicama, ali i održavanje korištenjem vanjskih usluga, opskrbu sredstvima, transport ljudstva i sredstava u području mirovne operacije te materijalno-financijsko poslovanje unutar područja operacije.

Pripadnici NSE-a nastoje što je više moguće ostvariti potrebnu kvalitetu smještaja, prehrane, rada i života pripadnika čitavog HRVCON-a, bez obzira na mjesto razmještaja.

Pripadnicima NSE-a poteškoću predstavljaju klimatski uvjeti (velike oscilacije temperature, prašina, pijesak i sl.) jer negativno utječu na materijalno-tehnička sredstva i drugu opremu. Pri tome se najosjetljivijima pokazuju elektronske komponente. Javljaju

se kvarovi koji se katkad na izdvojenoj lokaciji ili u području mirovne operacije teško rješavaju. Sa značajnim povećanjem brojčane veličine HRVCON-a došlo je i do povećanja u brojčanoj veličini sastavnice NSE-a (s 15 u 16. HRVCON-u na 23 u 18. HRVCON-u).

Pokazalo se da je za djelovanje HRVCON-a važno funkcioniranje raspoloživih motornih vozila. Klimatsko-terenski uvjeti i kontinuirana uporaba zahtijevaju iznimna opterećenja i naprezanja motornih vozila, pa su kvarovi učestaliji, zbog čega se vozila brže troše. NSE je uz povećan napor osoblja u potpunosti uspio održati zahtijevanu razinu operativne raspoloživosti motornih vozila uz postojeće poteškoće zbog raspoloživih kapaciteta u radionicama u RZ Sjever i RZ Zapad, otežane dijagnostike kvara ili poteškoća u nabavi pričuvnih dijelova u području mirovne operacije. Vrste i tipovi vozila razlikuju se i po tome jesu li civilne ili vojne izvedbe, što nije zanemarivo kod optimiziranja sustava održavanja i korištenja vozila na razini kontingenta.

Zbog različitosti službi, uvjeta smještaja i objektivnih okolnosti, svim pripadnicima Oružanih snaga nije bilo moguće osigurati jednaku duhovnu skrb, ali je vojni kapelan u koordinaciji sa zapovjednikom nacionalnog kontingenta nastojao biti podjednako na usluzi svim pripadnicima hrvatskog kontingenta u području mirovne operacije. Vojni kapelan je iz Kabula putovao i obilazio druge pripadnike sastavnica u području RZ Sjever.

3.4. Namjenski organizirane snage Vojne policije (TF MP)

Zadaće pripadnika su klasični vojnopolicijski poslovi: ophodnja, nadzor, uviđaji te praćenje i osiguranje VIP¹⁷ osoba. Poslovi uključuju osiguranja zapovjedništva, kolona, VIP osoba u mjestu i u pokretu, zadaće održavanja i nadzora reda i stege (nadzor nošenja identifikacijskih iskaznica, nadzor nošenja oružja i sl.) u kampovima smještaja, nadzor i upravljanje prometa vojnih vozila uz mjerenje brzine kretanja m/v, izviđanje putnih pravaca te izviđanje i nadzor područja južno od kampa „Warehouse“.

S angažiranjem 17. HRVCON-a došlo je do smanjenja broja pripadnika ove sastavnice s 28 na 18 pripadnika. Tijekom provedbe svih osiguranja koja su provodili pripadnici TF MP-a nije bilo ugroze života štićenih osoba i materijalno tehničkih sredstava te su ona realizirana na vrlo visokoj sigurnosnoj razini.

3.5. Namjenski organizirane snage pješastva za zaštitu snaga (TF INF)

Pješačka satnija (TF INF) svoje zadaće provodi u zoni odgovornosti nazvanom „BLUE BOX“, koja se nalazi u promjeru od 25 km oko baze Marmal, istočno od grada Mazar-e-Sharif, pokrajina Balkh, RZ Sjever.

Tijekom izvještajnog razdoblja satnija je osiguravala kamp Marmal davanjem kontrolno-propusne službe na glavnom ulazu (Main Gate) i stražarskog osiguranja na tornjevima oko kampa, kontrolirala promet vozila i osoba pri ulasku i izlasku iz kampa te

¹⁷ VIP – Very Important Person

provedbom patrola osiguravala šire područje oko kampa. Provođene su svakodnevne patrola u području „BLUE BOX“ (4 – 8 patrola dnevno), patrola nazočnosti, privremene motrilačke postaje, pratnje VIP osoba, pratnje timova EOD i IEDD. Satnija je osiguravala: polijetanja i slijetanja zrakoplova tzv. *Flight security*, područja kojima prolaze zrakoplovi tijekom slijetanja i polijetanja, poletno-sletne staze i osiguranje ulaska zrakoplova unutar kampa Marmal. Uz navedene zadaće satnija je bila angažirana u sastavu snaga za brzo djelovanje u 10-minutnoj spremnosti za djelovanje u području „BLUE BOX“.

Od svibnja 2011. godine pripadnici pješačke satnije su nakon završene obuke uključeni i u provedbu zadaća biometrijskih pregleda i uzimanja biometrijskih podataka lokalnim uposlenicima ili posjetiteljima na ulazu u kampu Marmal.

Prvi dočasnik satnije bio je angažiran u održavanju veze sa seoskim poglavarima, pružanja pomoći u selima u „BLUE BOX“ u provedbi operacija CIMIC¹⁸ i PSYOPS¹⁹, praćenju projekata iniciranih od RZ Sjever, podjeli humanitarne pomoći i slične zadaće.

3.6. Operativni mentorski tim za vezu (OMLT)

Republika Hrvatska pridonosi mirovnoj operaciji ISAF s dva nacionalna te jednim mješovitim (RH i SAD) OMLT-ima raspoređenim u RZ Sjever u kojima ima ulogu vodeće nacije te sudjeluje s predstavnicima u dva višenacionalna OMLT-a. Njihova je uloga osposobljavanje postrojbi afganistanske vojske putem mentorskog rada i nadziranja primjene naučenoga u operativnom djelovanju na terenu.

OMLT na razini pješačke bojne obavlja zadaće mentoriranja, obučavanja i savjetovanja pješačke bojne koju instruiraju za njezino svakodnevno djelovanje te u provedbi operacija. Mentoriranje (pripadnika 1. kandaka 3. brigade 209. korpusa) provodi se u taboru afganistanske vojske u Mazar-e-Sharifu (sastavnice su raspoređene u kampu Shaheen nedaleko od Mazar-e-Sharifa) te na terenu u provedbi operacija. OMLT na razini bojne sposoban je premještati se s bojnomoj kojoj je pridružen, u skladu s planovima i okolnostima u provedbi operacije ISAF te njegovo intenzivno angažiranje u operacijama traži dugoročniju samoodrživost i samostalnost. Zadaće obuke provode se u ciklusima kako to predviđa doktrina obuke afganistanske vojske te osim praktičnih radnji obuhvaća izradu temeljnih dokumenata obuke na razini bojne i satnije za srednjoročno plansko razdoblje i savjetovanje u izradi operativnih planova za provedbu operacija. OMLT u svojem radu koristi prevoditelje.

Garnizonski OMLT bavi se obučavanjem i osposobljavanjem pripadnika afganistanske vojske za logističke dužnosti na razini garnizona. Garnizon je stacionarna postrojba koja pruža logističku potporu svim postrojbama u području razmještaja. Zadaća mentoriranja Garnizona sastoji se od obučavanja i savjetovanja Zapovjedništva garnizona relevantnim funkcionalnim područjima tijekom provedbe logističke potpore, obuke te organizacije života i rada u Garnizonu.

OMLT bojne borbene potpore (MN CS OMLT) po svojoj je strukturi multinacionalnog karaktera, s hrvatskim zapovijedanjem. Osim pripadnika Oružanih

¹⁸ CIMIC – Civil-Military Co-operation

¹⁹ PSYOPS – Psychological operations

snaga OMLT čine i pripadnici Oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država (Nacionalna garda Minnesote). Zadaće OMLT-a borbene potpore su obučavanje i mentorski rad satnija i zapovjedništva bojne borbene potpore afganistanske vojske. Zapovjedna uloga Oružanih snaga kod ove sastavnice donosi važno iskustvo u vođenju i zapovijedanju multinacionalnim postrojbama, a posebno u operativnom nadzoru.

OMLT na razini brigade provodi mentoriranje, obučavanje i savjetovanje izvršnog časnika/načelnika stožera brigade ANA, surađuje s partnerskim postrojbama ISAF-a i ANSF, te sudjeluje u planiranju i provedbi operacija. Dva časnika na pozicijama u sklopu Operativnog mentorskog tima na razini brigade kao novina od 18. HRVCON-a, pokazali su se iznimno važnima za protok i razmjenu informacija od razine korpusa do razine kandaka bitnih za angažiranje hrvatskih snaga u provedbi različitih zadataka tijekom operacija.

Korpusni OMLT, višenacionalnog sastava, provodi zadaće obučavanja, savjetovanja i mentoriranja pripadnika ANA u odjelu za obuku te dočasnika u odjelu za operativne poslove zapovjedništva korpusa.

3.7. Policijski operativni timovi za mentoriranje i vezu (POMLT)

U sastavu 16. HRVCON-a po prvi put su upućena dva policijska obučna mentorska tima (POMLT-a), a svaki tim se sastojao od 12 pripadnika Oružanih snaga i dva pripadnika Ministarstva unutarnjih poslova. Jedan tim djelovao je na razini policijskog Zapovjedništva provincije Balkh, smještenom u gradu Mazar-e-Sharifu, a drugi na razini policijskog Zapovjedništva distrikta Chahar Bolak, smještenom u selu Mohajerin (jugozapadno od Mazar-e-Sharifa). Zadaće timova na pojedinoj razini bile su obučavanje i mentoriranje postrojbe i pripadnika ANP-a²⁰. Timovi su kao prve sastavnice HRVCON-a u ovom segmentu mentoriranja uspostavile početne kontakte s mentoriranim snagama, podigle razinu osposobljenosti njihovih pripadnika te osigurale dobru osnovu za nastavak sudjelovanja budućih POMLT-a na navedenim zadacima.

3.8. Mentorski tim u Školi Vojne policije ANA-e (MP School)

Mentorski tim za Školu Vojne policije ANA-e (osam pripadnika), Regionalno Zapovjedništvo „Capital“, Kabul, po prvi je put angažiran u okviru redovite rotacije 16. HRVCON-a tijekom rujna 2010. godine. Temeljna zadaća Škole Vojne policije bila je mentoriranje pripadnika ANA-e u razvoju vojnopolicijskih sposobnosti, pružanje pomoći u razvoju školske infrastrukture i izradi planova obuke, mentoriranje i nadzor nastavnog osoblja te vojnopolicijska obuka u područjima regionalnih zapovjedništava korpusa ANA-e.

Aktivnosti sastavnice u sklopu 16. HRVCON-a bile su vezane za uspostavu i razvoj buduće Škole Vojne policije. U suradnji s nadležnim strukturama ISAF-a i ANA-e koordinirana je izgradnja infrastrukture potrebne za funkcioniranje buduće škole na privremenoj lokaciji u sklopu kampa Darulaman kao i planovi za izgradnju trajnog

²⁰ ANP – Afghan National Police (Afganistanska nacionalna policija)

kompleksa za djelatnike i polaznike MP School u Mazar-e-Sharifu. Drugi dio aktivnosti bio je usmjeren na kompletiranje doktrinarne dokumentacije, planova i programa obuke, popisa potrebnih materijalnih sredstava, osiguranje i pripremu afganistanskog osoblja za rad u Školi.

Razmještanjem 17. HRVCON-a u ožujku 2011. godine, Oružane snage su preuzele ulogu vodeće nacije (*Lead Nation*) u Školi Vojne policije u Kabulu (17 pripadnika). Republika Hrvatska je u 2011. godini prihvatila preuzeti vođenje Škole vojne policije u Kabulu te je, kako bi se povećao učinak u mentoriranju i instruktazi pripadnika afganistanskih sigurnosnih snaga, odlučila ponuditi državama potpisnicama Američko-jadranske povelje zajedničko sudjelovanje u obučnim aktivnostima u okviru operacije ISAF. Stoga se u Zagrebu 18. veljače 2011. održao sastanak ravnatelja za obrambenu politiku zemalja potpisnica Američko-jadranske povelje vezan uz doprinos partnerskih zemalja iz regije Školi Vojne policije u Kabulu, u okviru NTM-a²¹. Članice Američko-jadranske povelje (Republika Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora i Republika Makedonija) snažno su podržale mogućnost doprinosa. Osim navedenih država, u proljeće 2011. godine Školi Vojne policije su se pridružila i dva slovenska instruktora, a doprinos u slanju instruktora Republike Albanije, Crne Gore i Republike Makedonije ostvario se u rujnu 2011. godine.

Razmještanjem 18. HRVCON-a u rujnu 2011. godine, uz pripadnike Oružanih snaga (21 pripadnik) u Školu Vojne policije u Kabulu upućeni su i pripadnici (osam pripadnika) iz zemalja regije (Republika Slovenija, Republika Albanija, Bosna i Hercegovina, Republika Makedonija i Crna Gora).

Članice predmetne inicijative potpisale su 6. listopada 2011. u Bruxellesu, Kraljevina Belgija, Memorandum o razumijevanju kojim se reguliraju međusobni odnosi i odgovornosti država sudionica u Školi Vojne policije.

3.9. Zračni mentorski tim (AMT Mi-17²²)

Zračni mentorski tim angažiran je po prvi put u okviru redovite rotacije 16. HRVCON-a tijekom rujna 2010. sa zadaćom mentoriranja posada i zrakoplovnih tehničara ANA-e na helikopterima Mi-17 i sastavljen je od deset pripadnika Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane (četiri pilota i šest zrakoplovnih tehničara) sa stalnim mjestom razmještaja u RZ „Capital“, Kabul, na lokaciji zračne luke KAIA. Navedeni tim sudjelovao je u operaciji ISAF u sastavu NATC-A²³ radi mentoriranja, obučavanja i savjetovanja pripadnika zrakoplovstva ANA-e (AAF²⁴). Mentorske zadaće odvijaju se kroz sljedeće aktivnosti:

- letačka obuka (na zemlji i u zraku) pripadnika AAF na helikopterima Mi-17 V5
- savjetovanje u letu članova AAF posade, provedbom letačkih zadaća tijekom kojih se prenose znanja na afganistanske članove posade
- potpora i savjetovanje posada AAF tijekom taktičkih letova

²¹ NTM-A – NATO Training Mission – Afghanistan

²² AMT – Air Mentory Team

²³ NATC – NATO Air Training Command – Afghanistan (NATO Zapovjedništvo za obuku zračnih snaga)

²⁴ AAF – Afghan Air Force

- osposobljavanje zrakoplovno-tehničkog osoblja (teorijska i praktična nastava)
- pomoć pri održavanju helikoptera i podizanje razine ispravnosti.

Od kolovoza 2011. godine AMT Mi-17 sastavnica je preimenovana u Air Advisory Team (AAT Mi-17).

3.10. Mentorski tim za topništvo (CFC ARTY Team)

Mentorski tim za topništvo (deset pripadnika) sudjelovao je u operaciji ISAF sa zadaćom mentoriranja, obučavanja i savjetovanja topničkih postrojbi ANA-e s naglaskom na obuku prednjih topničkih motritelja, timova za paljbenu potporu, računateljske desetine i paljbenih vodova haubica D-30. Prvi tim upućen je u sklopu 17. HRVCON-a.14. prosinca 2011. u područje operacije ISAF upućen je 2. mentorski tim za topništvo.

3.11. Mentorski tim u školi logistike ANA-e (CSS School²⁵)

Mentorski tim za logističku školu ANA-e (10 pripadnika), Regionalno Zapovjedništvo „Capital“, Kabul, prvi put je bio angažiran u okviru redovite rotacije 16. HRVCON-a tijekom rujna 2010. godine sa zadaćom mentoriranja, obučavanja i savjetovanja pripadnika CSS School iz sastava ANATC²⁶ u kojoj je vodeća nacija Mađarska (za školu je nadležan GAFTAG²⁷).

Naši pripadnici mentorirali su instruktore za kuhare, mehaničare za motorna vozila i pješačko naoružanje, vozače te pripadnike opskrbe struke.

Razmještanjem 18. HRVCON-a umjesto dotadašnjih deset pozicija Oružanih snaga su popunjavale samo jednu poziciju. 18. HRVCON je provodio nadzor obuke koju planiraju instruktori ANA-e te pružao pomoć u izradi obučnih planova.

3.12. Instruktori u obučnom središtu ANA KMTC²⁸

Hrvatska KMTC skupina (tri pripadnika) sudjelovala je u operaciji ISAF sa zadaćom mentoriranja odnosno savjetovanja u Brigadi za obuku časnika u sastavu Kabulskog vojnog obučnog središta afganistanske narodne armije (ANA KMTC). Zadaće skupine sastojale su se od koordinacije rada različitih Odsjeka (S1, S4 i S6) zapovjedništva OTB²⁹, mentoriranja/savjetovanja Odsjeka S6 zapovjedništva OTB

²⁵ CSS School – Combat Service Support School (Škola rodova logističke potpore)

²⁶ ANATC – Afghan National Army Training Command (Zapovjedništvo za obuku Afganistanske nacionalne vojske)

²⁷ GAFTAG – German Armed Forces Training Advisory Group (Savjetodavna skupina za obuku OS SR Njemačke)

²⁸ KMTC – Kabul Training Military Centre

²⁹ OTB – Officer Training Brigade

(komunikacijska sredstva i računalna oprema), Pododsjeka za obuku na sredstvima veze OTB-a i Pododsjeka za obuku na računalnim sredstvima.

3.13. Instruktori u ANA Inženjerijskoj školi

Instruktori u ANA Inženjerijskoj školi sudjelovali su u operaciji ISAF radi mentoriranja, obučavanja i savjetovanja pripadnika i polaznika ANA Inženjerijske škole. Tijekom misije izrađivali su se i novi planovi za obuku vojnika borbene inženjerije, rukovatelja inženjerijskih strojeva i sl.

3.14. Stožerno osoblje

Stožerno osoblje čine stožerni časnici i dočasnici koji djeluju u okviru stožera u HQ ISAF, IJC, NTM-a, RZ Sjever i RZ Kabul. Stožerno osoblje zadaće obavlja u sustavu zapovijedanja ISAF-a. Zadaće koje obavljaju specifične su za radno mjesto na koje su raspoređeni.

Važno je naglasiti kako jedan pripadnik HRVCON-a obnaša značajnu dužnost čelnika Tripartitnog obavještajnog odbora u Zapovjedništvu ISAF-a (ustrojbeni čin brigadira) koji koordinira određene aktivnosti iz područja obavještajne djelatnosti između ISAF-a, Afganistana i Pakistana.

Važnost stožernog osoblja u stožeru ISAF-a (HQ ISAF) te u Združenom zapovjedništvu (ISAF Joint Command – IJC) je u izradi planova i praćenju snaga i zadaća u mirovnoj operaciji ISAF te u praćenju svih aktivnosti i cjelokupne situacije kao potpora izvršnoj vlasti (Governance), razvojnih projekata (Development) te provedbe procesa Tranzicije.

U NTM-A-u (NATO obučna misija u Afganistanu) je jedan časnik za vezu na područje obuke.

Stožerno osoblje u RZ Kabul odgovorno je za smjenski rad (24/7) u regionalnom operativnom središtu u Kabulu, prijem, obradu i distribuciju informacija te praćenje pozicija svih borbenih skupina u RZ Kabul.

Stožerno osoblje u RZ Sjever obavlja slične zadaće praćenja aktivnosti i događanja u RZ-u. U RZ Sjever također imamo i jednu poziciju ustrojbenog čina brigadira na položaju načelnika Personalnog odjela Stožera Zapovjedništva RZ Sjever.

4. OPREMANJE, LOGISTIČKO OSIGURANJE, KOMUNIKACIJSKO-INFORMACIJSKI SUSTAVI

Sastavnice HRVCON-a u operaciji ISAF opremaju se prema potrebama proizašlim iz zadaća koje obavljaju te zahtijevanim sposobnostima u provedbi mirovne operacije na temelju operativnog plana i koncepta operacije. Kao i u prijašnjim slučajevima, zapažanja i iskustva pripadnika prethodnih kontingenata vezano uz

uporabu materijalno-tehničkih sredstava nastojalo se ugraditi u postojeća rješenja u mandatu 16., 17. i 18. HRVCON-a.

Opću logističku potporu iz Republike Hrvatske provodilo je Zapovjedništvo za potporu Oružanih snaga preko NSE Kabul i Odjeljka NSE North. Potpora se ocjenjuje kao pravovremena i kvalitetna.

Dovršenjem izgradnje objekata za smještaj pripadnika HRVCON-a, kapaciteta 100 osoba, u kampu Mike Spann u studenome 2010. godine znatno su poboljšani uvjeti smještaja za sastavnice u navedenom kampu. Svi pripadnici 17. i 18. HRVCON-a u području operacije bili su smješteni u čvrstim objektima kontejnerskog tipa. Također je dovršena i radionica za popravak m/v Odjeljka NSE North i objekt NIST-a u kampu Marmal. Na ovaj način su svim sastavnicama HRVCON-a osigurani primjereni uvjeti rada i smještaja.

Opremljenost motornim vozilima tijekom rotacije 16. HRVCON-a nije bila na potrebnoj razini, ali je ipak omogućavala izvršavanje zadaća svih sastavnica kontingenta. Nedovoljan broj motornih vozila nije utjecao na sigurnost pripadnika HRVCON-a ali je imao utjecaj na redovito održavanje vozila koje nije bilo na propisanoj razini zbog njihove velike angažiranosti. Dodatni problem predstavljalo je stanje vozila HMMWV 1114 jer su bila vrlo blizu kraja eksploatacijskog vijeka, a dodatne poteškoće je stvarala i nabava pričuvnih dijelova nakon što su Oružane snage Sjedinjenih Američkih Država prestale koristiti navedeni tip vozila u Afganistanu. Do navedene situacije došlo je zbog povećanja broja sastavnica te ukupnog brojnog stanja HRVCON-a, dok u isto vrijeme nisu pravovremeno isporučena vozila kako je bilo dogovoreno s partnerima (Oružane snage Sjedinjenih Američkih Država).

Radi postizanja potrebne razine opremljenosti Oružane snage su s Oružanim snagama Sjedinjenih Američkih Država dogovorile iznajmljivanje 30 m/v HMMWV³⁰ 1151 i 10 m/v MRAP³¹ potpuno opremljenih s osnovnim setom alata, zaštitnom turelom za ciljača na strojnici, kompletnim sustavima veza, sustavima za praćenje vozila te uređajima za ometanje RCIED-a³². Navedena vozila trebala su biti isporučena u kolovozu i listopadu 2010., međutim zbog nemogućnosti pravodobnog opremanja vozila od strane Oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država isporuka MRAP vozila je izvršena u siječnju 2011. godine, dok su HMMWV vozila zaprimljena u lipnju i srpnju 2011. godine.

Održavanje i popravak motornih vozila provodili su se u radionicama NSE u Kabulu, Odjeljka NSE u Mazar-e-Sharifu, u američkim radionicama u kampovima Mike Spann i Marmal u Mazar-e-Sharifu, u ovlaštenim tvrtkama temeljem potpisanih ugovora.

Komunikacijsko-informacijski sustav (KIS) u području operacije ISAF organiziran je tako da pruža potporu sastavnicama u nacionalnom sustavu C2 i potporu u vezama morala. Temeljem hijerarhijske organizacije i prostorne raspoređenosti HRVCON-a u području operacije ustrojena su središta KIS-a na koja su vezane sve sastavnice kontingenta.

³⁰ HMMWV – High Mobility Multipurpose Wheeled Vehicle

³¹ MRAP – Mine Resistant Ambush Protected

³² RCIED – Radio Controlled Improvised Explosive Device

Komplet osobne opreme (odora, obuća, zaštitni prsluk, kaciga, pribor) zadovoljava potrebe rada na terenu te tijekom izvještajnog razdoblja nije bilo većih primjedbi. Komplet osobnog naoružanja (puška, samokres, nož) u potpunosti zadovoljava potrebe rada u operaciji. Cjelokupne količine naoružanja u osobnoj i zajedničkoj uporabi bile su ispravne i operativno uporabljive.

Pripadnici Oružanih snaga su usluge prehrane koristili u restoranima kampova. Osim navedenoga, pripadnici su na raspolaganju imali dostatnu količinu cjelodnevni suhi obroci dostavljenih iz Republike Hrvatske. Kvaliteta i vrsta hrane bilu se zadovoljavajuće.

Prijevoz MTS-a i osoba u području operacije ISAF u svrhu provedbe zadaća i logističke potpore provodio se uglavnom samostalno od strane sastavnica vozilima u njihovom sastavu.

Kontingenti su pri upućivanju, kao i pri povratku iz područja mirovne operacije ISAF, transportirani zračnim putem korištenjem kapaciteta Oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država.

5. ZDRAVSTVENO STANJE PRIPADNIKA HRVCON-a

Zdravstveno stanje pripadnika HRVCON-a tijekom izvještajnog razdoblja ocjenjuje se zadovoljavajućim. Najčešći razlozi traženja medicinske skrbi bile su bolesti zubi i usne šupljine, kože i potkožnog tkiva, probavnog trakta, mišićno-koštanog sustava, dišnog sustava i lakše ozljede tijekom provedbi zadaća. Od značajnijih zdravstvenih problema moguće je izdvojiti bolest lišmenijaze, upale slijepog crijeva, plućnu emboliju te dva slučaja prostrijeljivanja. Kao posljedica težih zdravstvenih problema (prostrijel lijeve potkoljenice, plućna embolija, ozljeda glave prilikom prevrtanja helikoptera) u izvještajnom su razdoblju sveukupno trojica pripadnika vraćena u Republiku Hrvatsku.

Ukupno u izvještajnom razdoblju (rujan 2010. – ožujak 2012.) za 88 pripadnika provedeno je medicinsko zbrinjavanje u području operacije što čini 8,89% od ukupnog broja angažiranih pripadnika Oružanih snaga.

Uzimajući u obzir broj slučajeva pobolijevanja, broj dana poštete od obavljanja zadaća te broj pripadnika koji su vraćeni u Republiku Hrvatsku iz zdravstvenih razloga zaključuje se kako su pripadnici HRVCON-a kvalitetno pripremljeni i spremni za zahtjevne zadaće mirovne operacije ISAF.

6. IZVANREDNI DOGAĐAJI

Tijekom djelovanja 16. HRVCON-a u području operacije ISAF dogodilo se ukupno četrnaest izvanrednih događaja, a koji se odnose na lakše bolesti/ozljede pripadnika (šest slučajeva), te na manja oštećenja motornih vozila (osam slučajeva). Dana 21. studenoga 2010. tijekom provedbe mentoriranja pilota afganistanskih zračnih

snaga na relaciji MeS-Sheberghan-Darzab u RZ Sjever na helikopter u kojem su se nalazili pripadnici HRVCON-a otvorena je vatra pješačkim naoružanjem od pobunjenika. Helikopter Mi-17 bio je pogođen s devet metaka, ali je unatoč oštećenjima, zahvaljujući uvježbanosti i prisebnosti naših pripadnika uspješno napustio opasno područje. Nije bilo posljedica po posadu i pripadnike zračnog mentorskog tima 16. HRVCON-a, a oštećenja na helikopteru procijenjena su kao lakša.

Tijekom djelovanja 17. HRVCON-a u području operacije dogodilo se ukupno četrnaest izvanrednih događaja od kojih se mogu izdvojiti tri slučajna opaljenja iz samokresa, jedno slučajno opaljenje iz puške, tjelesno sukobljavanje između pripadnika INF TF-a i zrakoplovna nesreća pada helikoptera AAF u kojem su bila dva pripadnika HRVCON-a. 15. lipnja 2011. u području RZ Istok (10 km od granice s Pakistanom), prilikom slijetanja helikoptera AAF, došlo je do njegova prevrtanja. U helikopteru su se nalazili i pripadnici HRV AAT-a. Tom prilikom jedan pripadnik hrvatskog tima (letač mehaničar) je zadobio udarac u glavu te je nakon medicinske obrade i sukladno preporuci zrakoplovnog liječnika prevezen u američku vojnu bolnicu u Ramstein, a potom i vraćen u Republiku Hrvatsku. Također je zbog pokrenutog stegovnog postupka u vezi nanošenja teške tjelesne ozljede zbog nepažljivog rukovanja oružjem jedan pripadnik 7. srpnja 2011. vraćen u Republiku Hrvatsku.

Teži oblik kršenja vojne stege u okviru 18. HRVCON-a odnosi se na nepravilnu uporabu vatrenog oružja s posljedicom samoranjavanja (prostrijel lijeve potkoljenice) pripadnika HRVCON-a, pri čemu je došlo i do ranjavanja jednog pripadnika belgijskih Oružanih snaga.

Ostali izvanredni događaji vezani su uz izvršavanje zadaća, a odnose se na prometnu nezgodu uz minimalnu štetu na civilnom motornom vozilu, oštećenja na motornim vozilima tipa Toyota prilikom provedbi patrola i sl.

Navedeni izvanredni događaji nisu narušili spremnost ni sposobnost sastavnica i poedinaca HRVCON-a.

7. POSJETI PRIPADNICIMA HRVCON-a

Tijekom rotacije 16. HRVCON-a organizirana su i provedena tri posjeta iz Republike Hrvatske:

- od 4. do 10. studenoga 2010. pripadnike kontingenta u kampu Warehouse posjetili su Gordan Bakota, veleposlanik Republike Hrvatske u Republici Turskoj i kapetan bojnog broda Jerko Letica, hrvatski vojni izaslanik u Republici Turskoj. Veleposlanik Bakota boravio je u Kabulu radi predaje vjerodajnica predsjedniku Karzaiu, čime je i službeno preuzeo dužnost veleposlanika u Islamskoj Republici Afganistan.
- u siječnju 2011. provedeno je zapovjedno izviđanje zapovjednika Zapovjedno-operativnog središta Glavnog stožera Oružanih snaga i zapovjednika 17. HRVCON-a s osobnom skupinom. Tijekom izviđanja

obiđene su sve sastavnice i lokacije razmještaja 16. HRVCON-a te nadređena NATO zapovjedništava.

- od 17. do 20. veljače 2011. u kampovima Warehouse i Marmal boravilo je izaslanstvo Republike Hrvatske na čelu s Predsjednikom Republike Hrvatske i Vrhovnim zapovjednikom Oružanih snaga prof. dr. sc. Ivom Josipovićem. U sastavu izaslanstva bili su i tadašnji ministar obrane dr. sc. Davor Božinović te predstavnici Oružanih snaga i Ureda Predsjednika Republike Hrvatske. Tijekom posjeta Predsjednik Republike Hrvatske susreo se s predsjednikom Islamske Republike Afganistan, zapovjednikom ISAF-a i Visokim civilnim predstavnikom NATO-a u Afganistanu.

Tijekom rotacije 17. HRVCON-a organiziran je i proveden jedan posjet iz Republike Hrvatske. Od 26. do 28. lipnja 2011. u području operacije ISAF boravili su Dražen Hrastić, veleposlanik Republike Hrvatske u Republici Turskoj i kapetan bojnog broda Jerko Letica, hrvatski vojni izaslanik u Republici Turskoj, radi sudjelovanja na sastanku Kontaktne skupine za Afganistan i Pakistan.

Tijekom rotacije 18. HRVCON-a organizirana su i provedena dva posjeta:

- od 7. do 13. listopada 2011. u području operacije ISAF boravila je pomoćnica Glavnog tajnika NATO-a za javnu diplomaciju Kolinda Grabar Kitarović.
- od 24. do 30. studenoga 2011. u posjetu je boravio Dražen Hrastić, veleposlanik Republike Hrvatske u Republici Turskoj i nerezidentni veleposlanik u Afganistanu, radi svečanosti primopredaje škole u Mazar-e-Sharifu čiju izgradnju je financirala Republika Hrvatska.

8. OCJENA USPJEŠNOSTI DJELOVANJA

Pripadnici Oružanih snaga svoje su zadaće u mirovnoj operaciji ISAF izvršavali profesionalno, korektno, savjesno i bez većih problema.

Iako su neke sastavnice djelovale u ekstremnim uvjetima koji zahtijevaju dodatne napore i opterećenja opreme, uspješno su obavljali svoje zadaće bez težih povreda ljudi i težih oštećenja tehnike.

Za svoje profesionalno djelovanje često su dobivali pohvale i druga priznanja, pri čemu je moguće istaknuti pohvale visokih dužnosnika ISAF-a zbog kvalitetnog vođenja Škole Vojne policije u Kabulu te visoke ocjene opremljenosti, spremnosti i sposobnosti OMLT timova od validacijskih timova ISAF-a.

Posebno je potrebno istaknuti dodjelu NATO-ova Odličja za zasluge u službi (NATO Meritorious Service Medal) pukovniku Krešimiru Lokasu, pripadniku 17. HRVCON-a raspoređenom na dužnost časnika za planiranje u Združenom

zapovjedništvu ISAF-a (IJC³³). Radi se o najvišoj NATO nagradi Glavnog tajnika NATO-a, koja se dodjeljuje osobama koje su se posebno istaknule u službi na korist NATO saveza u cjelini. Imenovani je nagrađen zbog osobnog doprinosa u projektima analize vitalne sigurnosne infrastrukture kontrolno-prolaznih pristupa Kabulu te osmišljavanja metodologije i alata za integraciju i sinkronizaciju planova, operacija i resursa.

9. FINANCIRANJE

Sredstva za pokriće troškova mirovne operacije u Afganistanu (ISAF) za izvještajno razdoblje osigurana su u državnom proračunu Republike Hrvatske na razdjelu Ministarstva obrane, u aktivnosti MIROVNE MISIJE A545037, a za izvještajno razdoblje iznose cca 380.000.000,00 kuna.

10. ZAKLJUČAK

Pripadnici Oružanih snaga svojim zalaganjem i motivacijom tijekom izvještajnog razdoblja su uspješno, profesionalno i na visokoj razini obavljali sve postavljene zadaće.

Pripadnici Oružanih snaga iskazali su se kao motivirani, psihofizički spremni za izvršenje zadaća i u najtežim uvjetima te su dostojno predstavljali Oružane snage o čemu govore i mnogobrojne pohvale partnerskih oružanih snaga.

Stečeno iskustvo iz mirovne operacije u Afganistanu i pri tome naučene lekcije pridonijet će još boljoj pripremi i obuci pripadnika Oružanih snaga za sudjelovanje u mirovnim operacijama i misijama u inozemstvu u kojima će sudjelovati Republika Hrvatska.